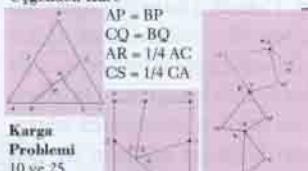


# Geçen Ayın Çözümleri

## Zeka oyuları

### Üçgenden Kare



### Karga Problemi

10 ve 25 karga.

### Anna'nın Yolu

$$\begin{aligned} V_1 t_1 + V_2 t_2 &= 90 \\ 2V_2 t_2 &= 30 \\ \text{Yaya hızı } V_1 &= V_2 \\ 2V_1 t_1 + 2V_2 t_2 &= 180 \\ \text{Otomobil hızı } - V_2 &= V_1 \\ 2V_1 t_1 + 30 &= 180 \\ \text{Yaya gitış zamanı } - t_1 &= 60 \text{ saniye} \\ \text{Otomobil gitış zamanı } - t_2 &= 30 \text{ dakika alır.} \end{aligned}$$



### Altıgen

Büyük altıgen 24, küçük altıgen 18 üçgen içerir. Oran  $24/18 = 4/3$ ür, iç altıgenin alanı 3 ise dış altıgenin alanı 4'tür.

### Saat ve Matematik

- Toplam kırmızı alan =  $2(\pi r^2/6)$  (11 ile 1 sayıları arasındaki açı  $60^\circ$ ).
- Toplam sarı alan =  $2[\text{Merkez}, 7 \text{ ve } 11 \text{ arasındaki ikizkenar üçgen} + \text{küçük sarı daire parçası}]$ .

Sarı ikizkenar üçgenin alanı = ikizkenarların herbirini  $r$  (yarıçap)  $\rightarrow$  taban =  $\sqrt{3}r$ , alanı =  $\sqrt{3}r^2/4$   
Küçük sarı daire parçası alanı = Merkez, 8 ve 10 arasındaki daire bölmesi - eşkenar üçgen.

Küçük sarı daire parçası alanı =  $\frac{\pi}{4}$ .

(kenarları t olan eşkenar üçgenlerinin alanı) =  $\sqrt{3} t^2/4$   
Toplam sarı alan =  $\frac{\pi}{4} + \sqrt{3} t^2/4$

- Toplam mavi alan =  $2[\text{Merkez}, 7 \text{ ve } 11 \text{ arasındaki daire bölmesi} - 1/2 \text{ toplam sarı alan}]$   $= \frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{2}$ .

Görülüdür gibi kırmızı, sarı ve mavi alanlar birbirine eşit olup herbirin  $\pi/3$ 'tür, yanı her biri dairenin  $1/3$ 'ü kadar alan kapları.

### Garip Bir Uçak

Burada açıklanacak birşey yoktur, çünkü 1 saat 20 dakika = 80 dakikadır. Bu soru dikkat etmemektedir.

### Tren Bileti Seyyar Sisteme



25 istasyon yolu üzerindeki herbirinden, diğer 24 istasyonun herhangi birine gitmek isteyen olabilir, böylece  $25 \times 24 = 600$  farklı bilet vardır, gidip gelme biletler de hesabına katılır 600  $\times$  2 = 1200 çeşit bilet var demektir. Burada istifda 25 geyden 2 şeyin sıra göstererek (AB ve BA biletleri aynı değil) kaç türlü seyrellebilечenini arayınız, bu bir permutationsüdür:

$$P = \frac{25!}{(25-2)!} = \frac{25!}{23!} = 25 \times 24 = 600$$

### Tasm Ortası

Tam ortaya vurdusamız olunan içe halka-riñın hepsi kenarları eşzamansı varır.

### Küp Kağıtla

#### Kaplama

A) 1 x 12'lik

kağıt, serit

noktalı çiz-

gilerden

büküller.

B) Bu şekilde elde edilen iki katlı zigzag kağıt seritteki C'deki gibi kaplanabilir.

#### Vakit Nakitir

Aklımda Jack, John ve Joe diyalim. En arkadaş, Joe, en önde Jack ve arkalarında John oturuyor. Joe şapkasının rengini bilemediğine göre, önünde ya 2 kırmızı veya bir kırmızı, bir siyah şapka görmüşür, çünkü önünde 2 siyah şapka olsayıdı, kendisininkini kırmızı olduğunu bilirdi (en fazla 2 siyah şapka var).

John, Joe'nun olumsuz yanıtının Joe'nun ne görübeldiğini tahmin etti. Eğer John, Jack'in başında siyah şapka görseydi, kendi şapkasını kırmızı olduğunu anları (çünkü Joe'nun önünde ya iki kırmızı veya bir kırmızı, bir siyah olabilirdi); oysa o da bil-

## Kare ve Daire

$A^2 = R^2$  olduğu belirtilendi;  $t = A/2$ ,  $a = \sqrt{2}R$ . Daire içi dairenin alanı =  $\pi t^2 = \pi$ . Daire içi karenin alanı =  $a^2 = 2R^2$ .  $A^2$  yerine  $\pi R^2$  yazarsak  $\pi t^2 < \pi R^2$ . Sorun,  $t^2$ 'nin mi, yoksa  $2R^2$ 'nin mi daha büyük olduğunu,  $p > 3$  olduğundan  $\pi^2 > 9$ 'dur. O halde  $\pi^2 > 2R^2$ . O halde kare içine çizilen daire alanı > daire içine çizilen kare alanı.

### Otomobil Tekerlekleri

Kıym çok görmüşsünüzdir, bir arka tekerlek buzun üzerinde hızla döndüğünde halde pürüzsüz bir yüzey üzerinde olan diğer arka tekerlek hareket etmez. Demek ki iki arka tekerlek farklı hızda dönülebilir. Böyle olsam zorundadır. Otomobilin bir viraja geldiğinde düşünelim. Şekilde görüldüğü gibi sağ tekerleklere sol tekerleklere daha büyük bir yay çizer. (Sola dönerken buna aksi olur).

Eğer sağ tekerleklere soldan daha hızlı dönülemesi sağlanmasa, sağ tekerlek viraj alırken bir miktar kayacak ve sürünen nedeniyle çubuk eskileyince, ayrıca otomobilin idaresi zorlaşacaktır. Arka tekerleklere gerginliği artıracak. Arka tekerleklere gerginliği artıracak. Buna bağlı olarak virajda hız düşer. Dejmek ki  $h^2$ 'den  $h^2$ 'ye gelen sentor orada takılıp kalmış ( $h^2$ 'den  $h^2$ 'ye gelen sentor için ikinci kez  $h^2$ ye giremez).

### Ormandan Selsler

Ormandan ses dalgalari ağac gövdelerine çarparak yön değiştirir, bu nedenle sesin nereden geldiğini anlamak zordur.

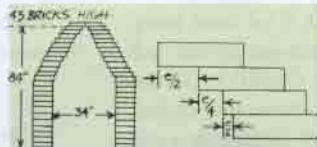
### Dikdörtgen İçi Dikdörtgen

İki dikdörtgenin merkezlerini birleştiren doğru, şekli 2 eştir parçaya ayrırlar.

### Tavşan Sapı

Bez, hava içerdigi için nisbi az nakleder. Suyun su geçirgenliği ise çok daha fazladır. Bu nedenle bez islatıp tavşanın sapını tutuncu elin çok yandı.

### Düğün Kemerleri



Hesaplamada en üstten aşağı doğru inelim (Tabii kemeri yaparken bunun tersi olacak). En üstteki iki tuğla  $10 \times 20$  cm'lik yüzleri zemine平行 olacak şekilde konacak ve 10 cm'lik konuların birbirine degecektir. Her tuğla'nın kalınlığı 5 cm'dir.  $210/5 = 42$ , o halde solda 42 ve sağda 42 tuğla kullanılabaktır. Elde 86 tuğla var.  $42 \times 2 = 84$  olduğundan iki tuğla artıyor. İşte bu iki tuğla uzune tanımladığımız en üstteki 2 tuğladır. Solda ve sağda 42 tuğla şöyle yerleştirilecek (42 tuğadan en üstteki No: 1, bir altındaki No: 2, en altındaki No: 42 deviylim); No: 1, No: 2'nin üstünden 20/2 cm, No: 2, No: 3'ün üstünden 20/4 cm, No: 3, No: 4'ün üstünden 20/6 cm, ... No: 41, No: 42'nin üstünden 20/82 cm dijital taşacak. Taşan kumullar toplamı:  $(20/2 + 20/4 + 20/6 + \dots + 20/82) = 10(1/2 + 1/4 + 1/6 + \dots + 1/82)$ . Parantezin içi bir harmonik seriidir. Harmonik serilerin sonuza giderken diverjantdır; fakat tabii burada sınırlıdır ve bir hesap makinesiyle  $2, 4, 6, \dots, 82$ 'nin terleri toplamı ve 20 ile çarpılmış taşan kumulların toplamı 43 cm. bulunur. Sol ve sağ taraflar beraber alınsa  $43 \times 2 = 86$  cm. kemeri genişliği sağlar. Kemeri tavşanın yenden yüksekliği  $5 \times 42 = 210$  cm'dir.

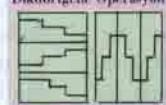
### Şapka Problemi

Adamıma Jack, John ve Joe diyalim. En arkadaş, Joe, en önde Jack ve arkalarında John oturuyor. Joe şapkasının rengini bilemediğine göre, önünde ya 2 kırmızı veya bir kırmızı, bir siyah şapka görmüşür, çünkü önünde 2 siyah şapka olsayıdı, kendisininkini kırmızı olduğunu bilirdi (en fazla 2 siyah şapka var).

John, Joe'nun olumsuz yanıtının Joe'nun ne görübeldiğini tahmin etti. Eğer John, Jack'in başında siyah şapka görseydi, kendi şapkasını kırmızı olduğunu anları (çünkü Joe'nun önünde ya iki kırmızı veya bir kırmızı, bir siyah olabilirdi); oysa o da bil-

miyorum demiştir. Demek ki, John, Jack'in başında siyah değil, kırmızı şapka görmüş olmuşlardır. Böylece Jack başındaki şapka kirmizi olduğunu tahmin edebilmiştir.

### Dikdörtgene Operasyon



denle AUG başlama kodunu ribozom üzerinden f-met-tRNA'nın bağlanacağı bölgeye denk gelir. Her mRNA'da bu 5' ucuna yakın baz bölgesi tam benzer değildir, fakat 6-8 nukleotid benzer ve protein sentezinde bilgiler  $5' \rightarrow 3'$  yönündedir.

mRNA:  $5' \text{---UAGGAGG (5-10 nukleotid)} \text{---AUG.} 3'$

16S rRNA: 3'HO—AUUCUCUCC (400 nukleotid)  $\downarrow$   
f-met-tRNA (ribozomdaki) um bağlanacağı bölgeye karşı gelir.

- a) Çekinik bir genle kalınlır.  
(F: baskın, ff: çekinik); ff (homozigot) bireyler hastadır.

- b) Osman: Ef, Ayşe: ff, Emine: FF veya Ft, Mehmet: ff, Ali: Ff, Hatice: ff, Necla: Ft, Ahmet: Ff, Davut: Ff, Tütün: FF veya FF, Fatma: ff, Mustafa: FF veya Ff.

## Matematik

### Biraz Da Sayı Sayalım!

Birkaç farklı çözüm olduğu için cevapları size bırakıyorum.

### Cök Beste Bi Geçirsel Kampt!

$A = \sqrt{2\sqrt{2}}$  e 0 ise, bu A aranın çözümüdür. A ≠ 0 degilse de A+2 - 2 e 0 aranın çözümüdür.

### Dizileri Sever misiniz?

Bir k sayısı illi kez  $\left(\frac{10^{11}-1}{9}\right)$  . terimde yer alır  $\Rightarrow \left(\frac{10^{11}-1}{9}\right) + 1 \Rightarrow k^2 - k - (2n - 2) = 0 \Rightarrow$

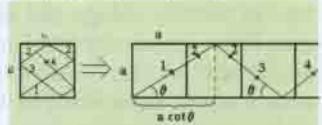
$k = \frac{1 + \sqrt{1 + 8n^2}}{2}$  . n. terim sağdaki ifade den  $\leq$  olan en büyük tamsayıdır.  
 $n = 10^{10} 6$  dersek aranın terim 4472 olacaktır.

### Küçük Bir Sonsuz Çarpım

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$$

## Fizik

1) Soruya daha iyi anlayabilmek için, bütün yansımaları aynı şekilde göstermek yerine, yan kenarlarından her bir yansımıya ayrı bir şekil içinde gösterelim:



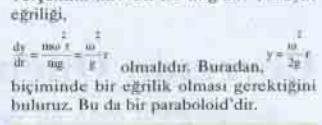
Karenin kenar uzunluğu, şekilde görüldüğü gibi  $a$  ise, işin çarpımı uzaklıklar,  $n, a \cot \theta$ 'dur (burada  $n$ , kaçıncı çarpma olduğunu göstermektedir). Köşelerin hundanlığı yerler ise  $m, a$ 'dır. İşinin bif köşeye çarpması için,

$$n.a \cot \theta = m.a \Rightarrow \cot \theta = \frac{n}{m}$$

$m$  ve  $n$  tamsayı olduğuna göre,  $\cot \theta = \frac{n}{m}$  biçiminde ifade edilebiliyor, yanı bir rasyonel sayı ise, işin köşeye mutlaka çarpır; degilse hiç bir zaman çarpmez.

2) Eliptik yüzeylerde, elipsin bir odaklıdan ve bir çatıdan geçen bir doğrultudur. Dolayısıyla, noktasal işik kaynağı, eliptik bir yüzeyde yansıtılışın işin bir odaklıdır. Buna göre, kullanılabilecek bir eliptik bir ayna olmalı ve noktasal işik kaynağı da elipsin bir odaklısına yerleştirilmelidir.

3) Döner bir platformda duran kişiye ıgulanan merkezkaç kuvveti  $mw^2$ 'dir. Yüzeyin eğilimi,  $y = \frac{w}{2}x$  dir. Yüzeydeki bir eğilim, olmasa gerektiğini biliyoruz. Bu da bir paraboloid'dir.



4. Shine-Dalgarno adı astronotlar bu olayı aydınlatmışlardır. Ribozomun 30'S'indeki 16S rRNA'nın 3' ucuna yakın bir bölgeye pi nimidine zengin 6-8 baz bulunur. Bu bölge mRNA'nın 5' ucuna yakın purin zinciri ve AUG başlama kodonundan önceki 6-8 bazla baz çifti (komplementerlik) yapar. Bu ne-